

Sprawa C-152/03

Hans-Jürgen Ritter-Coulais

i

Monique Ritter-Coulais

przeciwko

Finanzamt Germersheim

(wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Bundesfinanzhof)

Ustawodawstwo podatkowe – Podatek dochodowy – Artykuł 48 traktatu EWG (po zmianie art. 48 traktatu WE, obecnie, po zmianie, art. 39 WE) – Uregulowania krajowe ograniczające uwzględnianie nieuzyskanych dochodów z najmu nieruchomości położonych na terytorium innego państwa członkowskiego

Opinia rzecznika generalnego P. Légera przedstawiona w dniu 1 marca 2005 r. I-0000

Wyrok Trybunału (wielka izba) z dnia 21 lutego 2006 r. I-0000

Streszczenie wyroku

Swobodny przepływ osób – Pracownicy – Równości traktowania

(traktat EWG, art. 48 (po zmianie art. 48 traktatu WE, obecnie po zmianie, art. 39 WE))

Artykuł 48 traktatu EWG (po zmianie art. 48 traktatu WE, obecnie, po zmianie, art. 39 WE) powinien być interpretowany w ten sposób, iż sprzeciwia się on przepisom krajowym, które nie zezwalają osobom fizycznym uzyskującym w jednym z państw członkowskich dochody ze stosunku pracy i podlegającym w nim nieograniczonemu obowiązkowi podatkowemu na domaganie się, w celu określenia stawki podatkowej mającej zastosowanie do dochodów uzyskiwanych w tym państwie, uwzględnienia nieuzyskanych dochodów z tytułu najmu, wynikających z korzystania przez nie na cele mieszkaniowe z budynku mieszkalnego położonego w innym państwie członkowskim, podczas gdy same dochody z najmu takiego budynku zostałyby uwzględnione.

(por. pkt 41 i sentencja)

WYROK TRYBUNAŁU (wielka izba)

z dnia 21 lutego 2006 r. (*)

Ustawodawstwo podatkowe – Podatek dochodowy – Artykuł 48 traktatu EWG (obecnie art. 48 traktatu WE, obecnie, po zmianie, art. 39 WE) – Uregulowania krajowe ograniczające uwzględnianie nieuzyskanych dochodów z najmu nieruchomości położonych na terytorium

innego państwa czonkowskiego

W sprawie C-152/03

mającej za przedmiot wnioszek o wydanie, na podstawie art. 234 WE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Bundesfinanzhof (Niemcy) postanowieniem z dnia 13 listopada 2002 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 2 kwietnia 2003 r., w postępowaniu:

Hans-Jürgen Ritter-Coulais,

Monique Ritter-Coulais

przeciwko

Finanzamt Germersheim,

TRYBUNAŁ (wielka izba),

w składzie: V. Skouris, prezes, P. Jann, C. W. A. Timmermans i A. Rosas, prezesi izb, N. Colneric, S. von Bahr (sprawozdawca), J. N. Cunha Rodrigues, R. Silva de Lapuerta, P. Kriš, E. Juhász, G. Arestis, A. Borg Barthet i M. Ilešić, sędziowie,

rzecznik generalny: P. Léger,

sekretarz: M.-F. Contet, główny administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 12 października 2004 r., rozważywszy uwagi przedstawione:

- w imieniu H.-J. i M. Ritter-Coulais, przez M. Rossa, Rechtsanwalt,
- w imieniu rządu niemieckiego, przez A. Tiemann i K.-D. Müllera, działających w charakterze pełnomocników,
- w imieniu rządu Zjednoczonego Królestwa, przez C. Jackson, działającego w charakterze pełnomocnika, oraz przez R. Plendera, QC,
- w imieniu Komisji Wspólnot Europejskich, przez J. Grunwalda i R. Lyala, działających w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 1 marca 2005 r.,

wydaje następujący

Wyrok

1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 52 traktatu EWG (po zmianie art. 52 traktatu WE, obecnie, po zmianie, art. 43 WE) oraz art. 73 B traktatu WE (obecnie art. 56 WE).

2 Wniosek ten został złożony w ramach postępowania między H.-J. i M. Ritter-Coulais (zwanymi dalej „małżonkami Ritter-Coulais”) i Finanzamt Germersheim w sprawie dotyczącej podatku dochodowego, któremu podlegali oni w Niemczech w roku podatkowym 1987.

Ramy prawne, postępowanie przed sądem krajowym i pytania prejudycjalne

3 Małankowie Ritter-Coulais zostali opodatkowani w Niemczech za rok podatkowy 1987 jako osoby fizyczne podlegające nieograniczonemu obowiązkowi podatkowemu, zgodnie z § 1 ust. 3 Einkommensteuergesetz (ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych) w brzmieniu obowiązującym w 1987 r. (zwanej dalej „EStG z 1987 r.”). W tym państwie członek Małankowie Ritter-Coulais uzyskiwali oni dochody ze stosunku pracy jako nauczyciele w liceum, lecz zamieszkiwali w budynku ich własności domu jednorodzinnym, położonym we Francji. W tym czasie Małankowie Ritter-Coulais posiadał obywatelstwo niemieckie, a Małanka Ritter-Coulais podwójne obywatelstwo, francuskie i niemieckie.

4 Zgodnie z § 32b ust. 2 pkt 2 EStG z 1987 r. Małankowie Ritter-Coulais wystąpili z wnioskiem o uwzględnienie „ujemnych dochodów” (nieuzyskanych dochodów) wynikających z korzystania przez nich samych z budynku mieszkalnego na własne potrzeby mieszkaniowe, w celu określenia stawki podatkowej, jakiej powinni podlegać w rzeczonym roku podatkowym.

5 Owe „ujemne dochody” to dochody wynikające z korzystania z nieruchomości, podlegające opodatkowaniu w państwie położenia nieruchomości, a mianowicie, w niniejszej sprawie, we Francji, stosownie do art. 3 ust. 1 umowy pomiędzy Republiką Francuską a Republiką Federalną Niemiec o unikaniu podwójnego opodatkowania i wzajemnej pomocy administracyjnej i prawnej w dziedzinie podatków od dochodu i od majątku oraz podatków od działalności gospodarczej i podatków gruntowych, podpisanej w Paryżu w dniu 21 lipca 1959 r. ze zmianami wynikającymi z aneksu z dnia 9 czerwca 1969 r. (zwanej dalej „francusko-niemiecką umową podatkową”).

6 Artykuł 20 ust. 1 lit. a) francusko-niemieckiej umowy podatkowej stanowi jednakże, iż okoliczność ta nie wyłącza prawa Republiki Federalnej Niemiec uwzględnienia tych dochodów w celu ustalenia stawki podatku należnego w tym państwie członkowskim.

7 Zgodnie z § 32b ust. 1 i 2 EStG z 1987 r. niemieckie organy podatkowe uwzględniają, w celu określenia stawki podatkowej, dochody pochodzące ze źródeł znajdujących się za granicą. Natomiast § 2a ust. 1 zdanie pierwsze pkt 4 tej ustawy stanowi, iż w przypadku niewystąpienia dochodów z najmu nieruchomości położonych w innym państwie nie uwzględnia się nieuzyskanych dochodów tego samego rodzaju, związanych z tym samym państwem, do określenia podstawy opodatkowania oraz stawki podatku.

8 Małankowie Ritter-Coulais wystąpili do Finanzamt Germersheim z wnioskiem o określenie stawki podatkowej w roku podatkowym 1987 z uwzględnieniem dochodów ujemnych powstałych w tym okresie. Gdy wniosek został oddalony, a sąd pierwszej instancji przychylił się do stanowiska organów podatkowych, skarżący wystąpili ze skargą rewizyjną do Bundesfinanzhof.

9 Bundesfinanzhof zastanawia się, czy w przypadku podatników podlegających obowiązkowi podatkowemu w Niemczech odmienne traktowanie ujemnych dochodów, wynikających z korzystania z budynków mieszkalnych w zależności od tego czy są położone w Niemczech, czy na obszarze innego państwa członkowskiego, jest zgodne z prawem wspólnotowym, a w szczególności z zasadą swobody przedsiębiorczości oraz zasadą swobody przepływu kapitału.

10 W tych warunkach Bundesfinanzhof postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:

„1) Czy sprzeczne jest z art. 43 i 56 traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, by osoba fizyczna podlegająca nieograniczonemu obowiązkowi podatkowemu w Niemczech, uzyskująca tamże dochody ze stosunku pracy, nie mogła odliczyć od podstawy opodatkowania podatkiem

dochodowym w Niemczech nieuzyskanych dochodów z najmu w innym państwie członkowskim?

2) Jeżeli odpowiedź na pierwsze pytanie jest negatywna, to czy sprzeczne jest z art. 43 i 56 traktatu, że nieuzyskane dochody, o których mowa powyżej, nie mogą zostać równie uwzględnione z tytułu tzw. ujemnej klauzuli progresywnej [»negativer Progressionsvorbehalt«]?”.

W przedmiocie pytania pierwszego

11 W pierwszym pytaniu sąd odsyłający oczekuje wyjaśnienia czy ustanowione w traktacie zasady dotyczące swobody przedsiębiorczości i swobodnego przepływu kapitału sprzeciwiają się przepisom krajowym będącym przedmiotem postępowania przed sądem krajowym. Sąd odsyłający wskazuje, iż przepisy te nie zezwalają osobom fizycznym znajdującym się w takiej sytuacji jak małżonkowie Ritter-Coulais, uzyskujący w jednym państwie członkowskim dochody ze stosunku pracy i podlegający w nim nieograniczonemu obowiązkowi podatkowemu, na odliczenie od podstawy opodatkowania w tym państwie członkowskim dochodów nieuzyskanych w związku z korzystaniem na własne potrzeby mieszkaniowe z budynku mieszkalnego położonego w innym państwie członkowskim.

12 Otóż z postanowienia sądu odwoławczego wynika, że małżonkowie Ritter-Coulais wystąpili do Finanzamt Germersheim w ramach postępowania głównego z wnioskiem o uwzględnienie nieuzyskanych dochodów z najmu w roku podatkowym 1987 nie w celu ustalenia podstawy opodatkowania z tego tytułu, lecz wyłącznie w celu określenia stawki podatkowej, co zostało wskazane w drugim pytaniu zawartym we wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym.

13 W tej kwestii z utrwalonego orzecznictwa wynika, że postępowanie w trybie art. 234 WE stanowi narzędzie współpracy pomiędzy Trybunałem a sądami krajowymi (zob. w szczególności wyroki z dnia 16 lipca 1992 r. w sprawie C-343/90 Lourenço Dias, Rec. str. I-4673, pkt 14; z dnia 12 czerwca 2003 r. w sprawie C-112/00 Schmidberger, Rec. str. I-5659, pkt 30 i przywołane tam orzecznictwo, oraz wyrok z dnia 18 marca 2004 r. w sprawie C-314/01 Siemens i ARGE Telekom, Rec. str. I-2549, pkt 33).

14 W ramach tej współpracy rozpatrujący spór sąd krajowy, który jako jedyny posiada bezpośrednią wiedzę o stanie faktycznym w toczącym się przed nim postępowaniu i który będzie musiał orzekać co do istoty sprawy, może najlepiej – z uwzględnieniem poszczególnych okoliczności sprawy – ocenić zarówno konieczność uzyskania orzeczenia w trybie prejudycjalnym dla możliwości orzeczenia przez niego w sprawie, jak i znaczenie przedstawionych Trybunałowi pytań dla sprawy (zob. w szczególności ww. wyrok w sprawie Lourenço Dias, pkt 15; wyrok z dnia 22 stycznia 2002 r. w sprawie C-390/99 Canal Satélite Digital, Rec. str. I-607, pkt 18; ww. wyrok w sprawie Schmidberger, pkt 31, oraz ww. wyrok w sprawie Siemens i ARGE Telekom, pkt 34).

15 Jednak na Trybunale spoczywa zbadanie w razie potrzeby warunków, w jakich sąd krajowy przedstawi wniosek w celu stwierdzenia swej wątpliwości, a zwłaszcza w celu ustalenia, czy wykazania prawa wspólnotowego będącego przedmiotem danego wniosku pozostaje w związku ze stanem faktycznym i przedmiotem postępowania przed sądem krajowym tak, by Trybunał nie był zmuszony do wydawania opinii o charakterze doradczym, dotyczącym zagadnień ogólnych lub hipotetycznych. Jeżeli okaże się, iż przedstawione pytanie w sposób oczywisty nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia sporu w postępowaniu przed sądem krajowym, Trybunał będzie zmuszony do umorzenia postępowania (wyrok z dnia 16 grudnia 1981 r. w sprawie 244/80 Foglia, Rec. str. 3045, pkt 21; ww. wyroki w sprawie Lourenço Dias, pkt 20; w sprawie Canal Satélite Digital, pkt 19; wyrok z dnia 30 września 2003 r. w sprawie C-167/01 Inspire Art, Rec. str. I-10155, pkt 44 i 45, oraz ww. wyrok w sprawie Siemens i ARGE Teleksom, pkt 35).

16 Mając na uwadze, iż spór toczący się przed sądem odsyłającym nie dotyczy sytuacji

wskazanej w pierwszym pytaniu, a mianowicie ustalenia podstawy opodatkowania, lecz wyjątkowo sytuacji, która jest przedmiotem drugiego pytania, a mianowicie określenia stawki podatkowej, udzielenie odpowiedzi na pierwsze pytanie nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia sporu.

17 W związku z powyższym zbędne jest udzielenie odpowiedzi na pierwsze pytanie, a odpowiedź Trybunału należy ograniczyć do drugiego pytania.

W przedmiocie pytania drugiego

18 W drugim pytaniu sąd odsyłający zmierza do ustalenia czy ustanowione w traktacie zasady dotyczące swobody przedsiębiorczości oraz swobodnego przepływu kapitału sprzeciwiają się przepisom krajowym, takim jak będące przedmiotem postępowania przed sądem krajowym, które nie zezwalają osobom fizycznym uzyskującym w jednym państwie członkowskim dochody ze stosunku pracy i podlegającym w nim nieograniczonemu obowiązkowi podatkowemu na uwzględnienie, w celu określenia stawki podatkowej w tym państwie, nieuzyskanych dochodów z tytułu najmu w związku z korzystaniem na własne potrzeby mieszkaniowe z budynku mieszkalnego położonego w innym państwie członkowskim.

19 Jeżeli chodzi po pierwsze o swobodę przedsiębiorczości, to należy przypomnieć, iż zgodnie z utrwalonym orzecnictwem obejmuje ona podejmowanie i wykonywanie działalności prowadzonej na własny rachunek (wyrok z dnia 11 marca 2004 r. w sprawie C-9/02 De Lasteyrie du Saillant, Rec. str. I-2409, pkt 40 oraz przywołane tam orzecznictwo).

20 Natomiast postępowanie przed sądem odsyłającym dotyczy osób fizycznych wykonujących pracę najemną w charakterze nauczycieli w niemieckim liceum publicznym; osoby te wnoszą o uwzględnienie, w związku z opodatkowaniem ich dochodów w Niemczech, nieuzyskanych dochodów z tytułu najmu, związanych z położonym we Francji budynkiem przeznaczonym na cele mieszkaniowe.

21 Z powyższego wynika, iż dokonanie wykładni przepisów traktatu dotyczących swobody przedsiębiorczości nie będzie w żadnym stopniu użyteczne dla wydania orzeczenia w postępowaniu przed sądem krajowym.

22 Po drugie, odnosząc się do swobodnego przepływu kapitału należy wskazać, iż nieuwzględnienie w związku z opodatkowaniem dochodów uzyskiwanych w Niemczech nieuzyskanych dochodów z tytułu najmu, dotyczących budynku położonego we Francji stanowi sytuację podlegającą a priori, w obecnym kształcie prawa wspólnotowego, regulacji dotyczącej swobody przepływu kapitału zgodnie z art. 56 WE.

23 Jednakże sprawa będąca przedmiotem postępowania przed sądem krajowym dotyczy roku podatkowego 1987, a zatem stanu faktycznego i prawnego poprzedzającego zarówno wprowadzenie przez traktat UE art. 73 B do traktatu WE, jak i wydanie oraz wejście w życie dyrektywy Rady 88/361/EWG z dnia 24 czerwca 1988 r. w sprawie wykonania art. 67 traktatu (Dz.U. L 178, str. 5), która wprowadziła całkowitą liberalizację przepływów kapitałowych.

24 Należy przypomnieć, iż art. 67 ust. 1 traktatu EWG (po zmianie art. 67 ust. 1 traktatu WE, uchylony przez traktat z Amsterdamu) nie przewidywał, po zakończeniu okresu przejściowego, zniesienia wszelkich ograniczeń w przepływie kapitału. Zniesienie ograniczeń było w istocie wynikiem wydanych przez Radę na podstawie art. 69 traktatu EWG dyrektyw (po zmianie art. 69 traktatu WE, uchylonego przez traktat z Amsterdamu) (zob. wyroki z dnia 11 listopada 1981 r. w sprawie 203/80 Casati, Rec. str. 2595, pkt 8–13, oraz z dnia 14 listopada 1995 r. w sprawie C-484/93 Svensson i Gustavsson, Rec. str. I-3955, pkt 5).

25 Do roku podatkowego 1987 znajdowała zastosowanie dyrektywa Rady z dnia 11 maja 1960 r. w sprawie wykonania art. 67 traktatu (Dz.U. 1960, 43, str. 921) zmieniona i po raz ostatni uzupełniona przez dyrektywę Rady 86/566/EWG z dnia 17 listopada 1986 r. (Dz.U. L 332, str. 22).

26 Pierwsza dyrektywa w sprawie wykonania art. 67 traktatu przewidywała jedynie w art. 1 ust. 1 wydawanie przez państwa członkowskie zezwoleń na wymiany, wymaganych dla zawarcia i wykonania transakcji oraz związanych z nimi transferów między rezydentami państw członkowskich, dotyczących przepływów kapitału wymienionych w załącznikach do tej dyrektywy.

27 Zatem przepisy dotyczące swobodnego przepływu kapitału obowiązujące w dacie powstania sporu, a mianowicie w roku podatkowym 1987, nie sprzeciwiały się nieuwzględnianiu w celu określenia stawki podatkowej dla dochodów podlegających opodatkowaniu w państwie członkowskim, niezyskanych dochodów z najmu budynku mieszkalnego położonego w innym państwie członkowskim.

28 Zdaniem Komisji sprawa mażonków Ritter-Coulais powinna zostać poddana analizie w świetle zasady swobodnego przepływu pracowników ustanowionej w art. 48 traktatu EWG (po zmianie art. 48 traktatu WE, obecnie art. 39 WE).

29 W związku z powyższym należy wskazać, iż nawet gdy, formalnie, sąd odsyłający ograniczył swój wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym do dokonania interpretacji przepisów dotyczących swobody przedsiębiorczości oraz swobody przepływu kapitału, to okoliczności ta nie stoi na przeszkodzie temu, aby Trybunał dostarczył sądowi krajowemu wszelkich informacji na temat wykądni prawa wspólnotowego, jakie mogą okazać się niezbędne do wydania wyroku w zawisłej przed nim sprawie, niezależnie od tego czy sąd krajowy podniósł daną kwestię w przedstawionym pytaniu (zob. podobnie wyroki z dnia 12 grudnia 1990 r. w sprawie C-241/89 SARPP, Rec. str. I-4695, pkt 8; z dnia 2 lutego 1994 r. w sprawie C-315/92 Verband Sozialer Wettbewerb, zwanej „Clinique”, Rec. str. I-317, pkt 7; z dnia 4 marca 1999 r. w sprawie C-87/97 Consorzio per la tutela del formaggio Gorgonzola, Rec. str. I-1301, pkt 16, oraz z dnia 29 kwietnia 2004 r. C-387/01 Weigel, Rec. str. I-4981, pkt 44).

30 Należy zatem poddać przepisy krajowe analizie w świetle art. 48 traktatu.

31 Należy w tym miejscu przypomnieć, iż każdy obywatel Wspólnoty, niezależnie od miejsca zamieszkania czy przynależności państwowej, który skorzysta z prawa do swobodnego przepływu pracowników i wykonywać działalność zawodową w innym państwie członkowskim niż państwo jego miejsca zamieszkania, podlega zakresowi art. 48 traktatu (zob. wyroki z dnia 12 grudnia 2002 r. w sprawie C-385/00 De Groot, Rec. str. I-11819, pkt 76; z dnia 13 listopada 2003 r. w sprawie C-209/01 Schilling i Fleck-Schilling, Rec. str. I-13389, pkt 23 oraz z dnia 7 lipca 2005 r. w sprawie C-227/03 Van Pommeren-Bourgondiën, Zb.Orz. str. I-6101, pkt 19, 44 i 45).

32 Wynika stąd, iż sprawa mażonków Ritter-Coulais, którzy pracowali w innym państwie członkowskim niż państwo ich rzeczywistego miejsca zamieszkania, podlega przepisom art. 48 traktatu.

33 Ponadto, zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, ogół przepisów traktatu dotyczących swobodnego przepływu osób służy ułatwieniu obywatelom Wspólnoty wykonywania wszelkiego rodzaju działalności zawodowej na obszarze Wspólnoty oraz sprzeciwia się działaniom, które mogłyby stawiać ich w niekorzystnej sytuacji, gdyby pragnęli oni wykonywać działalność gospodarczą na obszarze innego państwa członkowskiego (zobacz wyroki z dnia 7 lipca 1992 r.

w sprawie C-370/90 Singh, Rec. str. I-4265, pkt 16; z dnia 26 stycznia 1999 r. w sprawie C-18/95 Terhoeve, Rec. str. I-345, pkt 37; z dnia 27 stycznia 2000 r. w sprawie C-190/98 Graf, Rec. str. I-493, pkt 21; z dnia 15 czerwca 2000 r. w sprawie C-302/98 Seher, Rec. str. I-4585, pkt 32, oraz ww. wyrok w sprawie Schilling i Fleck-Schilling, pkt 24).

34 Należy przypomnieć, iż o ile przepisy krajowe, a mianowicie § 32b ust. 1 i 2 oraz § 2a ust. 1 zdanie pierwsze, pkt 4 EStG z 1987 r., uwzględniają dochody z korzystania z budynku mieszkalnego położonego za granicą w celu określenia stawki podatkowej, to jednakże nie uwzględniają one, w przypadku braku dochodów, nieuzyskanych dochodów wynikających z tego tytułu.

35 Z powyższego wynika, iż osobom które, podobnie jak małżonkowie Ritter-Coulais, pracowały w Niemczech, zamieszkująć jednocześnie w należącym do nich domu położonym w innym państwie członkowskim, nie przysuguje, w przypadku braku dochodów, prawo do zdedukowania uwzględnienia nieuzyskanych dochodów, wynikających z korzystania z budynku mieszkalnego na własne potrzeby mieszkaniowe, w celu określenia stawki podatkowej w odróżnieniu do osób, które pracowały w Niemczech i zamieszkiwały w należącym do nich domu położonym w Niemczech.

36 Nawet jeżeli przepisy krajowe będące przedmiotem sporu nie dotyczą bezpośrednio nierezydentów, to ci ostatni przecież są właścicielami domu położonego poza terytorium Niemiec nierezydenci.

37 Wobec powyższego należy stwierdzić, iż sytuacja prawna pracowników będących nierezydentami określona w przepisach krajowych jest mniej korzystna niż sytuacja prawna pracowników zamieszkujących we własnych domach w Niemczech.

38 W konsekwencji przepisy krajowe, takie jak te będące przedmiotem sporu w postępowaniu przed sądem krajowym, są co do zasady zakazane przez art. 48 traktatu.

39 Warto jednakże wskazać, iż rząd niemiecki podnosi, że mniej korzystne traktowanie podatników będących nierezydentami jest uzasadnione przez konieczność zapewnienia spójności krajowego systemu podatkowego, którego elementem jest ta regulacja.

40 Odnosząc się do tego argumentu, wystarczy zauważyć, iż skoro niemiecki system podatkowy uwzględnia, w celu określenia stawki podatkowej, dochody wynikające z korzystania z budynku mieszkalnego położonego w innym państwie członkowskim na własne potrzeby mieszkaniowe, to nie można powoływać się na troskę o spójność systemu podatkowego na uzasadnienie odmowy uwzględnienia w takim samym celu nieuzyskanych dochodów, o takim samym charakterze powstałych w tym samym państwie.

41 Mając na uwadze powyższe rozważania, należy udzielić na pytanie drugie odpowiedzi, iż art. 48 traktatu powinien być interpretowany w ten sposób, iż sprzeciwia się on przepisom krajowym, takim jak te będące przedmiotem postępowania przed sądem krajowym, które nie zezwalają osobom fizycznym uzyskującym w jednym z państw członkowskich dochody ze stosunku pracy i podlegającym w nim nieograniczonemu obowiązkowi podatkowemu, na domaganie się, w celu określenia stawki podatkowej mającej zastosowanie do dochodów uzyskiwanych w tym państwie, uwzględnienia nieuzyskanych dochodów z tytułu najmu, wynikających z korzystania przez nie na cele mieszkaniowe z budynku mieszkalnego położonego w innym państwie członkowskim, podczas gdy same dochody z najmu takiego budynku zostałyby uwzględnione.

W przedmiocie kosztów

42 Dla stron postępowania przed sądem krajowym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed tym sądem, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż poniesione przez strony postępowania przed sądem krajowym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (wielka izba) orzeka, co następuje:

Artykuł 48 traktatu EWG (po zmianie art. 48 traktatu WE, obecnie, po zmianie, art. 39 WE) powinien być interpretowany w ten sposób, iż sprzeciwia się on przepisom krajowym, takim jak te będące przedmiotem postępowania przed sądem krajowym, które nie zezwalają osobom fizycznym uzyskującym w jednym z państw członkowskich dochody ze stosunku pracy i podlegającym w nim nieograniczonemu obowiązkowi podatkowemu, na domaganie się, w celu określenia stawki podatkowej mającej zastosowanie do dochodów uzyskiwanych w tym państwie, uwzględnienia nieuzyskanych dochodów z tytułu najmu, wynikających z korzystania przez nie na cele mieszkaniowe z budynku mieszkalnego położonego w innym państwie członkowskim, podczas gdy same dochody z najmu takiego budynku zostałyby uwzględnione.

Podpisy

* Język postępowania: niemiecki.